УДК 343.98+004.738.5

ПанасюкА. О., Ну «ОЮА»

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У ВИЯВЛЕННІ ТА РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ

У статті досліджено доктринальні підходи та методологічні засади використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів. Розглянуто основні монографічні та дисертаційні дослідження, що висвітлюють основи правового регулювання, методологічні криміналістичні основи, криміналістичну техніку, криміналістичну тактику і криміналістичну методику використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів.

Підвищення ролі інформації, а також ролі мережі Інтернет, поширення технічних знань у суспільстві свідчить про формування і розвиток теорії постіндустріального суспільства. Так, наприкінці 50-х рр. XX ст. відбувається стрімке зростання кількості наукових поглядів та підходів до поняття інформаційного суспільства, і, як наслідок, виникає низка різних теорій постіндустріального суспільства, яке має власний механізм функціонування. Однак, теорії постіндустріального суспільства піддавалися значній критиці, у тому числі за технологічний детермінізм, тобто акцентування уваги на тому, що основною детермінантою соціально-економічних змін у суспільстві виступають значні зрушення в техніці та технологічній системі виробництва. При цьому поступовий процес історичного розвитку дає достатні підстави стверджувати, що зміни у базових технологіях впливають і на зміни у суспільстві, де досить активно розгортаються також проблеми інформаційної безпеки та способи їх вирішення.

Найбільш дискусійними в цьому напрямку залишаються питання щодо природи та характеру мережі Інтернет, розробки відповідної термінології для її використання. Проаналізувавши та детально розглянувши змістовні характеристики мережі Інтернет, солідаризуємося з висновками, що мережа Інтернет є унікальною технологічно-інформаційною системою загального доступу, що пов'язана всесвітнім адресним простором на базі міжнародного Інтернет-протоколу [35].

Вимушені констатувати, що науки юридичного нтткл у із значним запізненням звернули увагу на необхідність вивчення мережі Інтернет у правових дослідженнях. Поштовхом до початку такої роботи стало поширення інтернет-злочинності, комп'ютерної злочинності, інформаційних правопорушень або злочинності у сфері високих інформаційних технологій. У зв'язку з цим на початковому етапі окреслена проблематика досліджувалась крізь призму «інформаційних злочинів», які тривалий час залишались шноващйними та складними для розслідування. Значних успіхів у розробці питань використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів досягнуто у сфері кримінального права, кримінального процесу, кримінології, іфиміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Саме тому метою цієї статті є вивчення доктринальних та методологічних засад використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів.

Окремої уваги заслуговують кримінально-правові та криміналістичні дослідження щодо ролі мережі Інтернет у розслідуванні злочинів у працях. У результаті тривалої та сумлінної роботи науковгцв-кримшалістів, на сучасному етапі, криміналістикою охарактеризовано злочинну діяльність у мережі Інтернет, її складові, елементи, що сприяють її виникненню та поширенню [42]; виявлено тенденції поширення злочинної діяльності у мережі Інтернет, зокрема, в економічному сегменті [9]; розроблено криміналіслтгчну характеристику злочинів, передбачених ст.ст. 361-363-1 КК України, з визначенням її структури [1; 24]; сформовано типові слідчі ситуації із використанням мережі Інтернет у розслідуванні злочинів [10]; сконструйовано типові версії із використанні мережі Інтернет у розслідуванні злочинів [41]; вивчено тактику проведення слідчих дій із використанням мережі Інтернет у розслідуванні злочинів [34].

Практика використання мережі Інтернет у боротьбі зі злочинністю [7; 8] переконливо свідчить про те, що ефективність нього виду людської діяльності, поряд з іншими чинниками, перебуває у прямій залежності від використовуваних засобів та методів криміналістики. Розуміючи абсолютну правильність такого підходу, криміналісти протягом останніх років гфиділили увагу означеній проблематтаггі. Однак, аналіз спеціальної та юридичної літератури свідчить про епізодичні та фрагментарні спроби вивчення мож-

пивостей мережі Інтернет, у межах проведення яких досліджено теоретичні і правові основи використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів [32]. Тому, незважаючи на вагомі та окремі фундаментальні напрацювання вчених-криміналістів в цьому напрямі, аналіз криміналістичної літератури свідчить, що значний спектр важливих проблем не знайшов достатнього висвітлення на рівні дисертаційних та монографічних досліджень. Так, невирішеною залишається проблема, пов'язана з криміналістичним дослідженням інформації у мережі Інтернет, її діагностикою та ідентифікацією, що, власне, нівелює можливість її використання у доказуванні в кримінальних провадженнях.

Саме тому розвиток наукових поглядів щодо використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів є дискусійним питанням, у вирішенні якого зацікавлене широке коло вчених. Наразі простежуються об'єднання зусиль для формування загальних тенденцій досліджень зазначеного напряму і формування наукових шкіл. Особливої уваги проблематика використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів заслуговує саме в межах кримінашстики.

Загальним предметом нашого дослідження є інформація в контексті її використання у мережі Інтернет, однак, зрозуміло, що у рамках криміналістичної науки дослідження зазначених категорій повинно проходити у невідривній єдності із дослідженням злочинної діяльності взагалі. Це породжує необхідність окреслення специфіки діяльності із виявлення та розслідування злочинів у мережі Інтернет. Певні кроки у ньому напрямі були нами зроблені під час опрацювання теоретичного матеріалу, збору емпіричних та статастичних даних, а також публікації проміжних результатів нашого дослідження [28; 29; ЗО]. Зважаючи на те, що об'єктом нашого дослідження обрано використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів у певному компоненті суспільних відносин - на досудовому розслідуванні, виникає необхідність огляду наукових джерел з теорії, техніки, тактики та методики криміналістики, які є методологічною основою даного дослідження.

Основоположними для нашого дослідження є два терміни - «інформація» та «мережа Інтернет». Коротко розглянемо їх становлення у правовому контексті.

Стрімкий розвиток терміну «інформація» починається з першої половини XX ст. На сьогодні у наукових працях є більше

ста варіащй терміну «інформація». Цікавим є розуміння інформації як невичерпного джерела сучасного соціально-економічного розвитку, досліджені деякі етапи виникнення, розвитку та конструювання змісту інформації. Взагалі ж можна констатувати існування змістовних розробок, у яких досліджувалась сутність поняття «інформація», її категоріальний, методологічний та гносеологічний вимір.

Значний інтерес представляє правовий аспект терміну «інформація», що отримав розвиток у площині правовідносин. Свій внесок у розвиток терміну «інформація» у юридичній науці зробили В. Б. Уткін [40], Г. П. Несвіт [26], В. П. Тронь [38], О. Ф. Кохановська [22], В. В. Недбай [25], О. Яременко [44], О. В. Нестеренко [27], О. М. Брежницький [6], О. Г. Марценюк [23], Б. А. Кормич [21], В. А. Залізняк [15], В. М. Супрун [36] та ін.

Інший термін «мережа Інтернет» бере свій початок наприкінці 60-х рр. XX ст. з моменту появи протоколів з'єднання та першої глобальної мережі. Звичайно, мережа Інтернет до теперішнього часу зазнала суттєвих змін завдяки технологічному розвитку останніх років, не можна порівнювати мережу Інтернет 60-річної давнини та мережу Інтернет сьогодення - змінилися форма і зміст, поглинаючи все нові сфери досліджень. Наприклад, визначення «мережа Інтернет» мережа, створена за дорученням Міністерства оборони США та за допомогою декількох наукових закладів, де першочерговим завданням було об'єднати у мережу науково-досліпцицькі та військові шститути у США задля збільшення швидкості та покращення зручності обміну інформацією між ними» наразі вже є застарілим. Станом на 2016 р. ми можемо визначити її як всесвітню систему взаємопов'язаних комп'ютерних мереж, що базуються на комплекті Інтернет-протоколів.

Необхідність науково-методологічного аналізу, перш за все філософського, категорії «мережа Інтернет» та її розуміння на сучасному етапі розвитку наукових знань, зумовлена заснуванням підґрунтя інтернет-відцосин. У загальному вигляді ж у XXI ст. окремий розвиток термін «мережа Інтернет» отримав у працях таких вчених, як Г. І. Грігор'янц [12], Р. Є. Еннан [13], С. Г. Шевченко, С. І. Шевченко та ін.

На сучасному етапі розвитку кримшалістики виникає нагальна потреба у розширенні і поглибленні піалекттгчно-кореляційних процесів консолідації знань. При цьому пріоритетний статус цих

знань було зрушено у бік інтеїраційних процесів, що детерміновано розвитком науково-технічного прогресу XXI ст. На нашу цумку, вищезазначені процеси у кримшалістиці суігроводжуються виникненням таких предметних галузей дослідження, які потребують комплексного підходу, під час якого має місце:

- адаптація окремих теорій і вчень різних наук та кореляції їх методології й категоріального апарату;
- застосування та використання окремих методів, розроблених в області інших науках;
- заснування, розвиток, вдосконалення та практичне застосуванння самостійних криміналістичних методів, вчень і теорій.

Криміналіст сьогодні для успішного вирішення поставлених перед ним завдань у межах боротьби зі злочинністю змушений виходити далеко за межі криміналістики, розширюючи власну спеціалізацію та мислення і опановуючи методологію та категоріальний апарат інших наук, сфер знань.

На сучасному етапі розроблено ряд самостійних теорій та вчень криміналістики, пов'язаних з нашим предметом дослідження. Розглянемо деякі з них.

Основи правового регулювання використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів розкриті у роботах В. В. Бірюкова [5], Є. П. Іщенко [16], Р. А. Усманова [39]. Роль інформаційних систем у розслідуванні злочинів досліджувалась такими вченими, як К. І. Бєляков [17], О. О. Бєляков [4], О. А. Бєлов [3], Є. П. Іщенко [16], П. М. Заблоцький [14], В. В. Кубанов та В. В. Степанов, О. Є. Корнієнко, А. П. Пацкевич, О. Р. Росинська, В. І. Паніко, Р. А. Усманов, М. Г. Чернець, С. А. Ялишев та ін. Однак, на даний момент технологічний прогрес вимагає більш ефективного застосування мережі Інтернет, тому дослідження в цьому напрямку активізувалися. Означені наукові праці стали методологічною основою для створення та розвитку нормативно-правової бази у сфері регулювання правовідносин, які виникають під час використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів. У межах нашого дослідження теоретико-прикладні напрацювання вчених стосовно правових основ використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів є підгрунтям для розробки авторських пропозицій щодо вдосконалення законів та ітідзаконних нормативно-правових актів, які регулюють порядок використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів.

Методологічні криміналістичні основи використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів заклали дослідження Н. І. Клименко, Г. А. Матосовського, І. В. Постіки, М. Я. Сегая, В. Г. Гончаренко, З. М. Соколовського, А. В. Іщенка, Н. С. Карпова, В. А. Журавель, О. А. Кириченко, В. Д. Басая, 1.1. Когутича [19], що знайшло своє відображення в розробці загальної теорії пізнання та її адаптації до концепцій іфимшаліслттки. Розроблений вищезазначеними вченими науковий ггідхід до сутності та класифікації засад діяльності у боротьбі зі злочинністю є основою для обгрунтування відповідних положень використання саме мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів.

Криміналістична техніка, в межах якої М. В. Салгевський, І. Я. Фрідман, О. М. Моісеєв, В. К. Лисиченко досліджували основоположні засади її заснування та адаптації, також має враховуватися під час виявлення особливостей використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів. Також наразі тривають дослідження характеру і напрямів впливу суспільного та науково-технічного прогресу на розвиток криміналістичної техніки, окремо про практику використання інформаційних систем в експертних підрозділах МВС України свідчать праці Ю. О. Пілюкова [31], який на монографічному рівні систематизував підходи до створення і використання інформаційних систем в експертних підрозділах.

Розробленість питань іфимшалістичної тактики виявлення та розслідування злочинів із використанням мережі Інтернет у працях таких вчених, як В. О. Коновалова, В. П. Бахін, В. С. Кузмічов, В. Ю. Шепітько, В. І. Галаган, В. Г. Лукашевич, В. Д. Берназ, Т. В. Варфаломєєва, В. М. Стратонов, Є. Д. Лук'янчиков, В. В. Бірюков, дозволяє зробити висновок, що означена проблематика у теорії іфимшалістичної тактики розроблена на достатньому рівні, але наукова дискусія щодо окремих аспектів використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів триває. З урахуванням сучасних досягнень іфіміналістичну тактику доцільно розглядати як систему інтелектуальних операцій та практичних дій працівників правоохоронних органів [11].

Слушною є також думка І. І. Когутича щодо доцільності розгляду в системі криміналістичної тактики, крім слідчої та судової, ще й поптуково-розптукової і тактики злочинної діяльності [19]. Також із основних проявів розвитку сучасних тактико-

криміналістичних знань виступає тенденція технологізації слідчої діяльності [2].

Криміналістична методика виявлення та розслідування злочинів з використанням мережі Інтернет висвітлена у працях таких вчених, як О. Н. Колесніченко, Ю. П. Аленін, В. В. Тігценко [37], А. Ф. Волобуєв [9], С. С. Чернявський, де обгрунтовано систему заходів та запропоновано їх класифікацію щодо використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів. Остання використана для розробки пропозицій щодо їх удосконалення, а також запровадження у практичну діяльність ОВС інноваїдйних заходів.

Окремого значення набувають поняття «методичні рекомендації» й «слідчі технології» як елементи системи «криміналістична методика». В цьому питанні ґрунтовною є праця В. В. Тіщенка «Теоретичні та практичні основи методики розслідування злочинів» [37], в якій розглядаються теоретичні положення методики розслідування злочинів, як заключного розділу сучасної криміналістичної науки, які викладаються грунтуючись на діяльнісному, системному і функціональному підходах у дослідженні злочинної діяльності і діяльності з розслідування злочинів.

Безумовно, наведенні наукові праці комплексно не окреслюють увесь спектр наукової розробленості проблеми використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів. Межі наукового вивчення змушують залишити поза увагою у контексті даного дослідження значну кількість наукових іту блжаїдй на рівні статей та тез з означеної проблеми та здійснити їх аналіз під час розгляду більш вузькоспегдалізованих проблем у наступних дослідженнях. Однак, проведений аналіз дисертаційних та монографічних досліджень дозволяє зробити висновок, що на сьогодні, рівень наукової розробленості проблематики мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів та її використання для вирішення завдань правоохоронної діяльності перебуває у стані створення методологічної основи. Крім того, підкреслимо, що у сфері юридичних наук проблематика використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів знайшла своє логічне відображення в основному крізь призму дослідження злочинів у цій сфері.

З огляду на потреби ітрактичних івдрозділів правоохоронних органів (слідчих, прокурорів та оперативних іщагдвників) останнім часом увагу дослідників привертає проблема використання

деяких складових мережі Інтернет у вирішенні завдань боротьби зі злочтгнністю. Аналіз змісту зазначених наукових досліджень дозволяє говорити про часткове формування власної методологічної бази та пошуку уніфікованих підходів до окремих проблем у ній галузі.

Однак наразі, серед вчених бракує одностайності поглядів щодо багатьох питань, зокрема: створення та використання єдиного категоріального апарату, тшгологізанії злочинів у мережі Інтернет, що, у свою чергу, не дозволяє розробити методичні комплекси з використання мережі Інтернет у виявленні та розслідуванні злочинів.

Бібліографічний список:

1. Азаров Д. С. Злочини у сфері комп'ютерної інформації (кримінально-правове дослідження): [монографія] / Д. С. Азаров. - Київ : Атіка, 2007. - 304 с.
2. Байдеріна Ю. О. Щодо тактичних і технологічних аспектів слідчих дій / Ю. О. Байдеріна // Інформаційне забезпечення розслідування злочинів : матер. Міжнар. круглого столу (29 трав. 2015 р., м. Одеса) / відп. за вип. : В. В. Тіщенко, О. П. Ващук; НУ ОЮА; ПРЦ НАПрН України. - Одеса : Юридична література, 2015. - С. 13-17.
3. Белов О. А. Информационное обеспечение раскрытия и расследования преступлений : моногр. / О. А. Белов. - Москва: Юрлитинформ, 2009. - 136 с.
4. Беляков А. А. Криминалистическая регистрация / А. А. Беляков, Р. А. Усманов. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2006. - 192 с.
5. Бірюков В. В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів : монографія / В. В. Бірюков. - Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О.Дідоренка, 2009. - 663 с.
6. Брежницький О. М. Інформація як чинник сучасної політики / О. М. Брежницький // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія-Політологія. - 2006. - № 76-79. - С. 45-48.
7. Бутузов В. М. Протидія комп'ютерній злочинності в Україні (системно-структурний аналіз): моногр. / В. М. Бутузов. - К. : КИТ, 2011. - 408 с.
8. Вехов Б. В. Расследование компьютерных преступлений в странах СНГ: моногр. / Б. В. Вехов, В. А. Голубев; под ред. проф. Б. П. Смагоринского. - Волгоград: ВА МВД России, 2004. - 304 с.
9. Волобуєв А. Ф. Особливості розслідування розкрадань грошових коштів, що здійснюється з використанням комп'ютерної техніки / А. Ф. Волобуєв // Вісник Львівського університету внутршніх справ. - 1998. - № 2. - С 179-185.

10. Голубев В. О. Розслідування комп'ютерних злочинів: моногр. / В. О. Голубев. - Запоріжжя: Гуманітарний університет «ЗІДМУ», 2003. - 296 с.
11. Грібов М. Л. Поняття та зміст криміналістичної тактики в контексті законодавчих новацій у кримінальному процесі України / М. Л. Грібов // Вестник уголовного судопроизводства. - 2015. - № 2. - С. 194-199.
12. Грігор'янц Г. І. Піратство як порушення авторських і суміжних прав в мережі Інтернет: дис.... канд юрид наук: 12. 00. 03 / Г. І. Грігор'янц. - Одеса, 2016. - 195 с.
13. Еннан Р. Поняття, ознаки, сутність, специфіка та види відносин у мережі Інтернет / Р. Еннан // Теорія і практика інтелектуальної власності. - 2013. - № 3. С. 10-19.
14. Заблоцкий П. Н. Перспективы совершенствования криминалистической регистрации с учетом современных особенностей преступности и борьбы с нею : учеб.пособие / П. Н. Заблоцкий, Г. И. Курин, С. В. Гринченко. - Волгоград : РИО ВА МВД РФ, 2008. - 108 с.
15. Залізняк В. А. Систематизація інформаційного законодавства України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12. 00. 07 / В. А. Залізняк. - Київ, 2011. - 23 с.
16. Ищенко Е. П. Криминалистика / Е. П. Ищенко, А. А. Топорков. - Москва: Контракт, ИНФРА-М, 2010. - 784 с.
17. Інформація вправі: теорія і практика: моногр. / К. І. Беляков; ДНДІ М-ва внутріш. справ України. - К : КВІЦ,2006. - 116 с.
18. Карчевський М. В. Злочини у сфері використання комп'ютерної техніки: навч. посіб. / М. В. Карчевський. - Київ: Атіка, 2010. - 168 с.
19. Когутич І. І. Про окремі складові криміналістичної тактики / І. І. Когутич / / Університетські наукові записки. - 2012. - № 1. - С 567-572.
20. Козак Н. С Криміналістичні прийоми, способи і засоби виявлення, розкриття та розслідування комп'ютерних злочинів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12. 00. 09 / Н. С Козак. - Ірпінь, 2011. - 18 с.
21. Кормич Б. А. Інформаційне право : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Б. А. Кормич. - Харків: БуруніК, 2011. - 333 с.
22. Кохановська О. В. Інформація як об'єкт правовідносин / О. В. Кохановська / / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - 2005. - Вип. 64. - С 73-77.
23. Марценюк О. Г. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію : дис. .. .канд. юрид. наук: 12. 00. 07 / О. Г. Марценюк. - К , 2009. - 270 с.
24. Мотлях О. І. Питання методики розслідування злочинів у сфері інформаційних комп'ютерних технологій: дис. ... канд. . юрид. наук: 12.00.09 / О. І. Мотлях. - Київ, 2005. - 198 с.

25. Недбай В. В. Интернет - новый постмодернистский вид медиа / В. В. Недбай // Актуальні проблеми політики : зб. наук.пр. - Одеса, 2009. - Вип. 37. - С. 21-31.
26. Несвіт Г. П. Інформаційна політика держави як фактор реформування суспільства : автореф. ... дис. канд. політ, наук : 23. 00. 02 / Г. П. Несвіт. - Одеса, 2001. - 19 с.
27. Нестеренко О. В. Безпека інформаційного простору державної влади. Технологічні основи / О. В. Нестеренко. - К.: Наукдумка, 2009. - 352 с.
28. Панасюк А. О. Мережа Інтернет у діяльності слідчого / А. О. Панасюк // lurnalul juridic national: teorie i practica. - 2014. - № 12. - С. 253-255.
29. Панасюк А. О. Складові аналітичної діяльності слідчого при використанні мережі Інтернет у виявленні й розслідуванні злочинів / А. О. Панасюк / / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». - 2015. - Вип. 6. - Т. 3. - С 106-108.
30. Панасюк А. О. Щодо криміналістичної характеристики комп'ютерних злочинів / А. О. Панасюк // Митна справа - 2014. - № 6(2.1). - С 115-119.
31. Пілюков Ю. О. Використання інформаційних систем в експертних підрозділах МВС України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12. 00. 09 / Ю. О. Пілюков. - Київ, 2009. - 18 с.
32. Протидія кіберзлочинності: бібліографічний покажчик літератури / уклад. : Н. А. Косенкова, Т. О. Сіродан. - 2-е вид., доповн.; НАВС. - Київ, 2014. - 48 с.
33. Самойленко О. А. Криміналістичний та правовий аналіз злочинної діяльності в мережі Інтернет / О. А. Самойленко // Порівняльно-аналітичне право. - 2015. № 4. - С 408-411.
34. Самойленко О. А. Передумови розроблення криміналістичної методики розслідування злочинів, учинених у мережі Інтернет / О. А. Самойленко // Правничий часопис Донецького університету. - 2013. - № 1. - С 181-186.
35. Справочник по сетям на базе протокола Интернет (IP) и соответствующим темам и вопросам [Електронний ресурс] / Международный союз электросвязи. - Женева, 2005. - Режим доступу: http: //www.itu. int/dms_pub/itu-d/opb/hdb/D-HDB-IP-2005-PDF-R.pdf.
36. Супрун В. М. Інформаційний суверенітет як один з елементів інформаційної безпеки держави: теоретико-правовий аспект / В. М. Супрун // Вісник Харківського національного університету : зб. наук. пр. Серія Право. - 2009. - Вип. 1 (5). - С 66-68.
37. Тищенко В. В. Теоретичні та практичні основи методики розслідування злочинів : моногр. / В. В. Тіщенко. - Одеса: Фенікс, 2007. - 260 с.
38. Тронь В. П. Феномен інформації - майбутнє Всесвіту / В. П. Тронь // Вісник Академії державного управління при Президентові України. - 1998. - № 4. - С 201-207.

39. Усманов Р. А. Теория криминалистической информации: понятие, объект, предмет / Р. А. Усманов // Закон и право. - 2005. - № 12. - С. 20-22.
40. Уткин В. Б. Информационные системы и технологии в экономике : учебник для вузов / В. Б. Уткин, К. В. Балдин. - Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 335 с.
41. Чорноус Ю. М. Криміналістичне забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру : автореф. дис. ... д. ю. н. : 12. 00. 09/ Ю. М. Чорноус. - Київ, 2013. - 31 с.
42. Шакун В. І. Методологічні засади криміналістичної кібернетики [Електронний ресурс] / В. І. Шакун, С. В. Шапочка // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. - 2012. - № 3. - Режим доступу: http://www. nbuv. gov. ua/old_jrn/soc_gum/Nvknuvs/2012_3/sakun. htm.
43. Шевчук В. М. Методологія криміналістики : дискусії, «новації», перспективи / В. М. Шевчук // Питання боротьби зі злочинності: зб. наук. пр. / редкол. : В. І. Борисов та ін. - Харків: Право, 2009. - Вип. 18. - С. 193-201.
44. Яременко О. І. Офіційна правова інформація в Україні: поняття, класифікація, джерела / О. І. Яременко // Підприємництво, господарство і право. - 2005. - № 10. - С. 101-102.

В *статье исследованы доктринальные подходы и методологические основы использования сети Интернет в выявлении и расследовании преступлений. Рассмотрены основные монографические и диссертационные исследования, освещающие основы правового регулирования, методологические криминалистические основы, криминалистическую технику, криминалистическую тактику и криминалистическую методику использования сети Интернет в выявлении и расследовании преступлений.*

In the article the main doctrinal approaches and methodological basics of using of Internet in the detection and investigation of crimes are researched. The main monographic researches and theses, which highlight legal bases, methodological criminalistics bases, criminalistics technics, criminalistics tactics and criminalistics techniques of using of Internet in the detection and investigation of crimes, are reviewed.

Стаття надійшла до редколегії 09.11.2016